

روز احیای دوستی‌ها

نگاهی به مفهوم مهرورزی در سایه غدیر خم بر اساس حدیث امام رضا(ع)

فصل دوم: احیای دوستی‌ها

یکی از زیبایی‌های دین مبین اسلام، دستوراتی است که در این آیین مقدس درباره لزوم مهرورزی و برادری و سرزدن به دیگران و شهاد کردن دل دیگران آمده است، دستوراتی که موجب شیرین شدن زندگی و اصلاح روابط بین افرادی می‌شود.

گاهی بعضی از افراد تعظیم شاعران دینی و مرا اسم‌های دینی و ابراز ارادت به اهل بیت را مساوی با مجالس عزاداری می‌دانند در حالی که این تصور، یکی از تصورات غلطو انحرافاتی است که بعضاً جامعه‌ما به آن گرفتار شده است. برعکس این تصور، فرصت اعیاد فرصت شاد کردن دل‌های مؤمنین و برطرف کردن کدورت‌ها و سرزدن به دیگران، به‌ویژه انسان‌های فراموش شده است که از بزرگ‌ترین عبادت‌های

ما و عوامل جلب رحمت خداوند و عنايت اهل بیت است. گاهی در پستی و بلندی‌های جامعه گرد کدورت بردل‌های نشیند که انسان مؤمن منتظر فرصت است که از این کدورت‌ها گردگیری کند که برق لبخند و شادی و سرور را بر صورت دوستان و اطرافیان و آشنایان برقرار کند و در فضای اعیاد بزرگ این فرصت بیشتر از پیش فراهم است.

در میان تمام اعیاد در عالم اسلام، عید بزرگ غدیر و عید... اکبر، در بیان بزرگان دینی مامثل ماه در میان ستارگان است. عیدی که فضیلت‌ها و آداب بسیاری برای آن بیان شده است. از جمله این دستورات کلام بلندی از حضرت رضا(ع) است که در بخشی از این کلام درباره این روز بزرگ می‌فرمایند: یَوْمَ لَبِسَ الثَّيَّابِ وَنَزَعَ السَّوَادَ، روز غدیر، روز پوشیدن لباس‌های نو و در آوردن و کندن لباس‌های سیاه است.

کاری که مردم مامعولاً در عید نوروز انجام می‌دهند و خود این کار حال خوب ایجاد می‌کند و موجب شادی، به‌ویژه برای فرزندان و بچه‌هایی شود که انجام این کار تا جایی که ممکن باشد از دستورات و مستحبات عید بزرگ غدیر است. در بخش دیگری از این کلام زیبا امام رضا(ع) می‌فرمایند: یَوْمَ السَّوْدِ وَ یَوْمَ الْوُضُولِ اِلَى رَحْمَةِ اللهِ، روز عید غدیر، روز ابراز دوستی و اظهار محبت به شیعیان و دوستداران اهل بیت و برادران دینی و رسیدن به رحمت خداوند با این مهرورزی ها و دوستی‌هاست، دستوری که در تمام طول سال وجود دارد، اما این دستور در روز عید باید شکوه و جلوه دیگری داشته باشد، چیزی که می‌تواند همراه با بهانه‌های مختلف انجام شود که خود این رفتارها که نماد این اظهار دوستی است باز در بیان اهل بیت آمده است. امام رضا(ع) می‌فرمایند: کسی که در روز عید غدیر به دیدار مؤمنی برود، خداوند هفتاد و نوبه قبر او را درمی‌کند و قبرش را وسیع می‌گرداند، هر روز هفتاد هزار فرشته قبرش را زیارت می‌کنند. در حالی که بشارت بهشت را به او می‌دهند. پس یکی از این دستورات که بهانه‌ای برای این ابراز محبت است، سرزدن به دیگران و احوال‌پرسی و صلّه احرام است که نام دیگر روز غدیر در بیان امام صادق(ع) «یوم صلّه الاخوان» یعنی روز پیوند میان برادران دینی است. یکی دیگر از این بهانه‌ها و راهکارها برای ابراز محبت به دیگران در این روز، اطعام کردن است. از سنت‌های مؤکد در روز عید غدیر پذیرایی از مؤمنان است. امام صادق(ع) یکی از وظایف عید غدیر را چنین فرمودند: «و اطعم الاخوانک» و برادران را اطعام ده. امیدواریم هر کسی به اندازه وسع و توان خودش با انجام دادن این دستورات زیبا، ضمن بزرگداشت این روز بزرگ که روز اعلام ولایت حضرت علی بن ابیطالب، مولای تمام مردان و زنان است، هوای تازه و فضای زیبایی در بین خانواده‌ها و جامعه ایجاد کند و حال خوش و خاطره انگیزی برای همگان، به‌ویژه بچه‌ها و کوچک‌ترها ایجاد شود. ان شاء الله...

معرفی ناحیه غدیر خم

آنجا که پیامبر دست علی را گرفت

تابه حال شده است که با بستن چشم‌ها و قدرت خیال به مکانی سفر کنید؟ مطمئناً اکنون این سفر ارزان‌ترین و آسان‌ترین شکل برای رفتن به مکانی است که این بار می‌خواهیم به تماشایش برویم. سرزمینی که در حافظه تاریخی مسلمان‌ها به‌ویژه بچه شیعه‌هاییش از ۱۴۰۰ سال است که ثبت و ضبط شده است. مکانی به نام غدیر خم که برای ما یادآور عید غدیر و ولایت امام اول شیعیان است.

غدیر خم کجاست؟

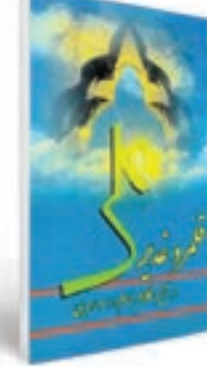
در گوشه و کنار سرزمین عربستان آنگیر و بر که‌های زیادی وجود دارد که به آن ها غدیری می‌گویند. غدیر خم، نام یکی از این بر که‌هاست که در ناحیه‌ای بین دوشهر بزرگ مکه و مدینه قرار دارد. بر که‌ای که در کنار چند درخت مایه آبادانی بوده و حج گزاران در بین راه، کنار آن و زیر سایه درختانش استراحت می‌کردند. این بر که در ۶۴ کیلومتری مکه و کمتر از ۳۰۰ کیلومتر در مسیر مدینه قرار دارد. آن زمان کاروانیان که از مدینه برای حج به سمت مکه راه می‌افتادند پس از توقف در چند استراحتگاه به غدیر خم می‌رسیدند. غدیر خم در چهار کیلومتری وادی جحفه قرار دارد. وادی که از آن جاده‌هایی به سمت سرزمین‌های مختلف مانند مصر، مدینه و عراق می‌رفت. برای همین می‌توان گفت که غدیر خم حضور حج گزاران بیشتر از دیگر منزلگاه‌ها بود و روی همین حساب پیامبر این مکان را برای خواندن خطبه غدیر انتخاب کرد.

سرگشت غدیر خم چه شد؟

در تاریخ آمده است که پس از واقعه غدیر خم، مسلمانان در محل خم مسجدی ساختند. مسجدی که در دوره‌های متعددی طی تاریخ ۱۴۰۰ ساله ویران شد و اکنون نشانه‌ای از آن وجود ندارد. در گذشته کاروانیان در مسیر حج برای پاسداشت واقعه توقف می‌کردند، اما اکنون دیگر این بر که که با درختانش همچنان زنده است، زائر چندان‌ی را زیارت نمی‌کند.

قلمرو غدیر در آیین کلام امام(ع) و رهبری

بیشتر ما دوست داریم از دیدگاه‌های علما و بزرگان درباره یک شخص یا یک موضوع باخبر شویم. اما معمولاً این اظهار نظرها و ملاقات به صورت پراکنده در منابع متعدد وجود دارند و چه بهتر که همه آن‌ها دسته‌بندی شود و یکجا در یک منبع در دسترس مان قرار بگیرد. مجموعه کتاب‌هایی

که در دست‌گردآوری‌ها قرار می‌گیرند، در این راه کمک موثری هستند. کتابی که در ادامه معرفی می‌کنیم، یکی از همین گردآوری‌های خوب است. کتاب «قلمرو غدیر در آیین کلام امام(ع) و رهبری: به ضمیمه خطبه رسول اکرم(ع) در غدیر و زیارت علی(ع) در روز غدیر» از منابع کاربندی برای علاقه‌مندان به موضوع روز بزرگ غدیر خم است. مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت با موضوع غدیر خم در کلام امام خمینی و رهبر معظم انقلاب اسلامی، آیت... العظمی خامنه‌ای، دست به گردآوری و چاپ کتاب یاد شده زده است. این کتاب در سال ۱۴۰۰ در ۱۵۲ صفحه منتشر شده است.

ریحانه عامل نیک

حجت الاسلام عبد الحسین ذاکر درباره اهمیت عید بزرگ غدیر با اشاره به مسیر هدایت بشر در تاریخ می‌گوید: خداوند تبارک و تعالی برای هدایت بشر ۱۲۴ هزار پیامبر فرستاد. پیامبران اولوالعزم حیطه تبلیغی‌شان، جهانی بوده که در صدرشان پیامبر اعظم(ص) قرار دارد.

وی با اشاره به این مسیر عظیم تاریخی افزود: طبیعی است که این پیامبران در مسیر هدایت و رساندن معارف الهی متحمل رنج‌ها و سختی‌های بسیاری شدند و اگر نگاهی اجمالی به تاریخ جرجیس پیامبر توسط طاغوت زمان خودش به شهادت رسید.

غدیر، کامل‌کننده مسیر رسالت

این کارشناس با ذکر این مقدمه عنوان کرد: درباره این قبیل شکنجه‌ها و رنج‌ها که بر پیامبران در مسیر هدایت وارد شد، روایات بسیاری وجود دارد که ذکر بعضی از آن‌ها آمد. پیامبر اکرم(ص) نیز که آخرین پیام‌آور و کامل‌کننده این مسیر بودند، دشواری‌های بسیاری شدند. در این خصوص خود حضرت رسول اکرم(ص) روایتی می‌فرمایند: «هیچ پیامبری به اندازه من اذیت نشد،» (بحار الانوار، مجلسی، ج ۳۹، ص ۵۶).

ایشان چکیده همه معارف و خلاصه مسیر هدایت الهی بودند؛ مسیری

امروز، دین شما را کامل کردم، و نعمت خود را بر شما تمام نمودم.

آیه سوم، سوره مائده

ترجمه آیت... ما کارم شیرازی

اهمیت غدیر در گفت‌وگو با حجت الاسلام عبدالحسین ذاکر

غدیر ثمره معارف الهی و نتیجه مسیر انبیاست

ولادت پیامبر اکرم یعنی ۱۷ ربیع الاول یکی از اعمال توصیه شده، زیارت مخصوص امیر المومنین(ع) است. در نگاه اول ممکن است این سؤال پیش بیاید که چرا در روز ولادت پیامبر باید به زیارت امام علی(ع) رفت. همچنین یکی دیگر از روزهای متعلق به پیامبر اعظم(ص) روز معیت است. این روز هم به عنوان یکی از روزهای مخصوص زیارت امیر المومنین(ع) معرفی شده است. چرا در سالگرد معیث شدن رسول خدا(ص) به پیامبری، این زیارت توصیه شده است؟ این موارد می‌خواهند یک آگاهی را به ما برسانند و آن این است که ثمره بعثت، علی(ع) است، لذا در روز معیث رسول... (به رسالت، می‌گوید برو به سراغ ثمره بعثت، برو به زیارت ثمره بعثت. آن شخص کیست؟ وجود مبارک امیر المومنین علی(ع).

ارج گذاشته شده است و ما با پاسداشت و گرمی داشتن این روز، ایشان را ارج می‌نهیم و برای به ثمر نشستن مسیر رسالت که آمیخته با رنج و شکنجه و زجر مردان الهی بود و پیروزی حق، جشن می‌گیریم. طبیعی است شیاطین و دشمنان حق برای کم اثر کردن این روز مهم تلاش کنند، اما همان طور که خدا وعده داده است، نباید درباره آن بیمناک بود.

امام علی(ع) ثمره بعثت است

این کارشناس در تکمیل این مطلب که ولایت علی(ع) ثمره رسالت انبیاست، افزود: نکته‌ای دیگر که می‌توان به آن پرداخت و شاهده‌ای است برای تکمیل آنچه پیش از این آمد، درباره ایامی است که متعلق به وجود مبارک پیامبر اکرم(ص) است. برای مثال اگر در منافع مرحوم شیخ عباس قمی توفقی کنید، در روز

غدیر یعنی ثمره و چکیده رسالت پیامبر(ص) که در واقع چکیده همه معارف انبیا و اوصیای الهی بود

پیامبر(ص) که در واقع چکیده همه معارف انبیا و اوصیای الهی بود. لذا در غدیر ماتنها ولایت امیر المومنین(ع) را جشن نمی‌گیریم، که این روز، روز به ثمر رسیدن تلاش همه انبیا و اوصیای الهی و در رأس آن‌ها رسول اکرم(ص) است. در حقیقت در این روز، زحمت‌های همه انبیا و اوصیای الهی

آشنایی با اعمال عید غدیر

مستحبات در بزرگ‌ترین عید شیعیان یکی از نشانه‌های اهمیت بزرگداشت عید غدیر، تعداد اعمال مستحبی است که برای این روز توصیه شده است: اعمالی که تنها ویژه فرد و شامل روزه و نماز نیست و با توصیه به اعمالی مانند اطعام و صدقه، جنبه اجتماعی نیز پیدا کرده است. در ادامه اعمال توصیه شده در بزرگ‌ترین عید مسلمانان، عید غدیر خم، را با یکدیگر مرور می‌کنیم.

اعمال

زیارت حضرت علی(ع)

افطاری دادن

نماز شب قبل از عید

روزه

دعای ندبه

نماز روز عید غدیر

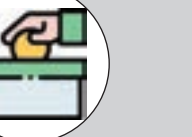
غسل

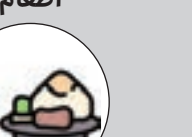
ذکر

صدقه

اطعام

عید ولایت به سبک امامت

نگاهی به توصیه‌های ائمه(ع) برای بزرگداشت عید غدیر و آداب آن

مهمانی بدهیم

هر وقت پای مناسبتی مذهبی در میان باشد باید خودتان را برای یک دورهمی آماده کنید. جمع شدن افراد دور هم و همین طور به ملاقات همدیگر رفتن در این روز هم توصیه شده است. در دوره‌های روز عید خوب است سفره‌ای هم بپزید. اطعام به صورت افطاری دادن هم بسیار سفارش شده است. اگر از قبل به اعمال روز غدیر سرزده باشید، می‌دانید که روزه در این روز توصیه شده است.

هدیه بدهیم

قرار است در این روز دل یکدیگر را شاد کنیم. برای همین توصیه شده است که در دیدارها به دوستانمان هدیه بدهیم. در روایات آمده است که در این روز امام رضا(ع) برای گروهی لباس‌های نو، انگشتر و کفش فرستادند. اولین هدیه در این روز را می‌توانید با ذکر صلوات بر محمد و آلش تقدیم کنید و پس از آن با صدقه دادن به شادی دل نیازمندان کمک کنید. هر دو این اعمال برای این روز توصیه شده‌اند.

پاسخ به ۴ شبهه در واقعه روز غدیر

و تاریخ در پاسخ به این مطلب می‌گویند که شخصی با مختصات آن حضرت و همچنین جایگاه ایشان، ممکن نیست به سر نوشت امت اسلام پس از خود نیندیشیده باشد؛ چون افرادی در حد معاویه نیز برای خود جانشین تعیین کرده‌اند، چه رسد به پیغمبر(ص) که عالم‌ترین شخص در دوران خود بودند. ایشان در آغاز خطبه غدیر از مرگ و رحلت خویش سخن می‌گویند و می‌فرمایند: نزدیک است دعوت حق را لبیک گویم، «این جمله نشان دهنده این است که پیامبر(ص) می‌خواهد به یمن فرستادن امامان امام بزرگوار از این سفر، تعیین جانشینی لایق و عالم، کمبودی را که با نبودنش پدید می‌آید، جبران کند.

معنای کلمه «مولی»

روایات بی‌شمار و اسناد محکمی که برای واقعه

پیامبر سخنشان را کامل کنند و همچنین خود ایشان برای طرح موضوع دغدغه داشتند تا اینکه آیه ابلاغ بر ایشان نازل شد و ایشان در غدیر خم، موضوع جانشینی را مطرح کردند.

حضور امام علی(ع) در غدیر خم

یکی از این شبهات قبل از چند و چون واقعه، اصل حضور امام علی(ع) را در محل غدیر خم زیر سوال می‌برد و بیان می‌کند که ایشان در آن زمان در یمن حضور داشته‌اند. درست است که رسول خدا قبل از واقعه غدیر، ایشان را برای مأموریتی به یمن فرستادند اما این امام بزرگوار از این سفر، سربلند بازگشتند و در منا به پیامبر(ص) پیوستند.

تعیین جانشین از سمت پیامبر(ص)

شبهه دیگری بیان می‌کند که پیامبر(ص) برای خود جانشینی تعیین نکرده است. علما و کارشناسان دین

مناز از شعر

عرض ارادت

معنی جبرئیل

آداب

صفحه تاریک بود و جوهر نور

قلم از شب رسیده بود به ماه

نقطه افتاد از دوات خدا

صاحب نقطه گفت: بسم...!

گرد هستی نشست روی عدم

بر جبین اید... تبی ازلی

نقطه نام من است... این یعنی

اولین خلقت من است، علی»

نه که قبل از محمد او باشد

تو امان نورشان سرشته شده است